

ЗАТВЕРДЖЕНО рішенням вченої ради
Сумського національного аграрного
університету, протокол від 30.08.2020 р. № 1

ПОЛОЖЕННЯ (тимчасове)

про порядок атестації здобувачів ступеня доктора філософії у Сумському національному аграрному університеті

1 Загальні питання

1.1 Це Положення визначає порядок проведення атестації здобувачів ступеня доктора філософії (далі Здобувач), зокрема повноваження структурних підрозділів Сумського національного аграрного університету (далі – Університет) та відповідальних осіб, а також проведення процедури захисту дисертації та присудження ступеня доктор філософії.

1.2 Це Положення розроблено відповідно до чинного законодавства та базується на нормативній базі загальнодержавного та загальноуніверситетського рівнів, зокрема:

- Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України, від 23 березня 2016 р. № 261
- Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 року № 167 (далі – Порядок)
- Наказу МОН 22.04.2019 № 533 «Про затвердження форм документів атестаційної справи здобувача ступеня доктора філософії» з метою організації процесу атестації здобувачів ступеня доктора філософії (PhD)

2 Вимоги до здобувача

2.1 Здобувач – це особа, яка навчається у Сумському НАУ на освітньо-науковій програмі на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань та/або спеціальності.

2.2 Здобувач ступеня доктора філософії повинен попередньо набути теоретичні знання, уміння, навички та інших компетентності, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

2.3 Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії атестується разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

2.4 До захисту дисертації можуть бути допущені Здобувачі, що успішно виконали індивідуальний навчальний план та індивідуальний плану наукової роботи відповідної освітньо-наукової програми.

2.5 Здобувач повинен підготувати дисертацію. Дисертація подається у вигляді спеціально підготовленої кваліфікаційної наукової праці на правах рукопису, виконується здобувачем особисто, повинна містити наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень, а також свідчити про особистий внесок здобувача в науку та характеризуватися єдністю змісту.

2.6 Здобувач повинен опублікувати основні наукові результати не менше ніж у трьох наукових публікаціях, які розкривають основний зміст дисертації. До таких наукових публікацій зараховуються:

- статті в періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача (обов'язково не менше однієї статті);

- статті в наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (замість однієї статті може бути зараховано монографію або розділ монографії, опублікованої у співавторстві).

2.7 Наукова публікація у виданні, віднесеному до першого – третього квартилів (Q1 – Q3) відповідно до класифікації SCImago Journal and Country Rank або Journal Citation Reports, прирівнюється до двох публікацій, які зараховуються відповідно до першого абзацу цього пункту.

2.8 Умови зарахування публікацій:

- обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків;
- опублікування статей у наукових фахових виданнях, які на момент їх опублікування були внесені до переліку наукових фахових видань України, затвердженого в установленому законодавством порядку;
- опублікування статей у наукових періодичних виданнях інших держав з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача, за умови повноти викладу матеріалів дисертації, що визначається радою;
- опублікування не більше однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання.

3 Склад разової спеціалізованої вченої ради

3.1 Рада утворюється у складі голови та членів ради - двох рецензентів і двох опонентів.

3.2 Голова та члени ради мають рівні права під час захисту дисертації здобувачем та зобов'язані забезпечити високий рівень вимогливості під час розгляду дисертацій, проведення їх захисту та прийняття радою обґрунтованих рішень.

3.3 У складі ради не менше трьох вчених повинні мати ступінь доктора наук (голова ради, один з рецензентів, один з опонентів). Вчений може бути включений до складу ради не раніше ніж через п'ять років після здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук).

3.4 Один вчений може бути головою (членом) не більше восьми рад протягом календарного року

3.5 Рецензентом або опонентом не може бути призначено близьких осіб здобувача, його наукового керівника та співавтора будь-якої наукової публікації здобувача. Близькі особи керівника закладу вищої освіти (наукової установи) з метою захисту дисертації звертаються до іншого закладу вищої освіти (наукової установи) для утворення ради.

3.6 Якщо один із членів ради не може взяти участі у засіданні ради, заклад вищої освіти (наукова установа) надсилає МОН клопотання про зміну складу ради. МОН протягом місяця з дати надходження клопотання приймає рішення про зміну складу ради, про що видається відповідний наказ. Оплата праці голови та членів ради і відшкодування витрат на відрядження опонентів здійснюються відповідно до законодавства, що регулює оплату праці голови та членів екзаменаційної комісії закладу вищої освіти та відшкодування витрат на відрядження членів екзаменаційної комісії, призначених з інших міст.

3.7 Голова спеціалізованої вченої ради (далі Голова ради)

3.7.1 Голова ради забезпечує дотримання вимог законодавства під час функціонування ради.

3.7.2 Голова ради повинен мати ступінь доктора наук та не менше трьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection. До таких публікацій зараховуються монографії, розділи монографій, статті у періодичних наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, затвердженого МОН, або у періодичних наукових виданнях інших держав.

Головою ради не може бути призначено: наукового керівника здобувача; керівника (заступника керівника) закладу вищої освіти (наукової установи), в якій утворюється рада; співавтора наукових публікацій здобувача; рецензента монографії здобувача; близьких осіб здобувача

3.8 Рецензент

3.8.1 Рецензент – особа, яка є штатним працівником Університету та має науковий ступінь і є компетентним вченим з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію Здобувача.

3.8.2 Вчений, який пропонується до складу ради як рецензент, повинен мати не менше трьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію Здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection. До таких публікацій зараховуються монографії, розділи монографій, статті у періодичних наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, затвердженого МОН України, або у періодичних наукових виданнях інших держав.

3.9 Опонент

3.9.1 Опонент – особа, яка не є штатним працівником Університету, та має науковий ступінь і є компетентним вченим з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію Здобувача. Компетентність вченого підтверджується присудженням йому науковим ступенем з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєним йому вченим званням за відповідною кафедрою (спеціальністю) та/або науковими публікаціями з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію Здобувача.

3.9.2 Вчений, який пропонується до складу ради як опонент, повинен мати не менше трьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямом, за яким підготовлено дисертацію Здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection. До таких публікацій зараховуються монографії, розділи монографій, статті у періодичних наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, затвердженого МОН України, або у періодичних наукових виданнях інших держав.

3.9.3 Опонентом не може бути призначено близьких осіб Здобувача, його наукового керівника та співавтора будь-якої наукової публікації Здобувача.

3.9.4 Опоненти не можуть бути співробітниками одного ЗВО (наукової установи).

3.9.5 Опонентами можуть бути іноземні вчені з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію Здобувача.

4 Попередня експертиза дисертації

4.1 Після завершення виконання індивідуального навчального плану освітньо-наукової програми, але не пізніше кінцевого терміну навчання в аспірантурі, Здобувач звертається до відділу аспірантури та докторантури, з заявою (Додаток 1) щодо виготовлення академічної довідки за формою (Додаток 2), затвердженою Міністерством освіти та науки України

4.2 Після завершення здобувачем відповідної освітньо-наукової програми, але не пізніше кінцевого терміну навчання в аспірантурі, науковий керівник (керівники) здобувача готує висновок (Додаток 3) з оцінкою його роботи у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану. При підготовці висновку науковий керівник здійснює перевірку дисертаційної роботи наявності академічного плагіату (звіт про перевірку подається разом із висновком керівника).

4.3 За наявності позитивного висновку наукового керівника (наукових керівників), здобувач звертається до Голови Вченої ради Університету з письмовою заявою (Додаток 4) щодо проведення попередньої експертизи дисертації та призначення двох рецензентів. Заяву здобувача візують завідувач кафедри, де виконано дисертацію, та науковий керівник (керівники), які надають пропозиції щодо кандидатур рецензентів та структурного підрозділу (факультет), де буде проводитись фаховий семінар для апробації дисертації.

До заяви додаються:

- Відомості про рекомендованих рецензентів (Додаток 5).
- письмові згоди рецензентів на рецензування роботи та на подальше їх введення до складу разової спеціалізованої вченої ради (Додаток 6);

4.4 Рішення Вченої ради Університету приймається відкритим голосуванням, простою більшістю голосів членів Вченої ради, присутніх на засіданні.

4.5 Після затвердження рішенням Вченої ради університету кандидатур рецензентів декан факультету призначає дату проведення фахового семінару для апробації дисертації. Інформація про призначення дати проведення фахового семінару розміщується на сайті факультету (Університету).

4.6 До структурного підрозділу, де буде проводитись попередня експертиза здобувач подає:

- дисертацію (Рукопис дисертації та його електронну версію),
- висновок наукового керівника (керівників),
- академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми,
- копії наукових праць здобувача.

4.7 Головуючим на засіданні фахового семінару має бути доктор наук або професор за науковим напрямком, за яким підготовлено дисертацію здобувача. Головуючим не може бути науковий керівник здобувача, рецензент чи близька особа здобувача.

4.8 Рецензенти, після розгляду дисертації та наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, готують висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Висновок за встановленою формою (Додаток 7) затверджується за результатами фахового семінару для апробації дисертації.

У висновку обов'язково зазначається інформація про:

- відповідність дисертації вимогам п.10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167;
- кількість наукових публікацій здобувача;
- повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та захищених за темою дисертації.

Для здобувачів з галузей знань “Біологія”, “Ветеринарна медицина” та “Охорона здоров’я” висновок повинен містити відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертаційних досліджень.

4.9 Попередня експертиза проводиться в термін не пізніше двох місяців з дня надходження письмової заяви здобувача.

4.10 Структурний підрозділ, де проводилась попередня експертиза дисертації готує подання до відділу аспірантури та докторантури з рекомендаціями щодо призначення офіційних опонентів та голови спеціалізованої вченої ради (Додаток 8).

4.11 В разі отримання негативного висновку фахового семінару для апробації дисертації, Здобувач зобов’язаний виправити зазначені у висновку зауваження, після чого може знову подати заяву на проведення попередньої експертизи.

4.12 Після отримання позитивного висновку наукового керівника та висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, забороняється вносити зміни до тексту дисертації

4.13 Науковий керівник звертається до фахівців, яких було запропоновано для включення до складу ради, з проханням дати письмову довідку щодо згоди на головування (Додаток 9) та опонування (Додаток 10) дисертації здобувача, надати відомості про себе (посада, місце основної роботи, науковий ступінь, вчене звання, наявність публікацій з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача за останні п’ять років), копій дипломів про наукові ступені та атестатів про вчені звання.

5 Створення разової спеціалізованої вченої ради та захист дисертації

5.1 Для утворення спеціалізованої ради для проведення захисту дисертації здобувач подає заяву на ім’я голови вченої ради університету (Додаток 11).

5.2 Вчена рада університету затверджує склад спеціалізованої вченої ради та подає до МОН клопотання про утворення спеціалізованої ради у складі 5 осіб.

5.3 Після оприлюднення на сайті МОН наказу про утворення спеціалізованої ради, здобувач подає до відділу аспірантури та докторантури такі документи:

- заяву щодо проведення його атестації;
- копію першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця;
- копію диплома магістра (спеціаліста). У разі коли документ про вищу освіту видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про вищу освіту;
- копію свідоцтва про зміну імені (у разі потреби);
- витяг з наказу про зарахування до аспірантури (прикріплення до закладу вищої освіти (наукової установи), засвідчений в установленому порядку);
- академічну довідку про виконання відповідної освітньо-наукової програми;
- висновок наукового керівника (керівників) або відповідного структурного підрозділу у двох примірниках;
- висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації у двох примірниках;
- дисертацію в друкованому (три примірники) та електронному вигляді;
- копії наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації, на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань. Копії зазначених публікацій засвідчуються в установленому порядку. Оригінали документів, що подаються до ради відповідно до підпунктів 2-4 цього пункту, надаються раді і після прийняття заяви повертаються здобувачеві. Копії зазначених документів засвідчуються в установленому порядку.

5.4. Працівник відділу аспірантури та докторантури перевіряє наявність документів відповідно до пункту 5.3, їх оформлення і наносить на заяву Здобувача відповідну резолюцію, проставляє свій підпис.

5.7 У тижневий строк після подання документів до розгляду:

- на сайті університету розміщується інформація про прийняття дисертації до розгляду та оприлюднюється анотація дисертації;
- дисертація та наукові публікації, зараховані за її темою, надаються для вивчення опонентам;

- паперовий та електронний примірники дисертації передаються до бібліотеки Університету.

6 Процедура захисту дисертації

6.1 У місячний строк після подання документів до розгляду опоненти подають голові разової спеціалізованої ради відгуки.

У відгуку опонента визначається ступінь актуальності обраної теми, обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна, повнота викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

6.2 Після надходження відгуків опонентів, члени спеціалізованої ради у робочому порядку погоджують дату захисту, яка призначається не пізніше трижневого строку з дня надходження останнього відгуку опонента.

6.3 Протягом 3-х робочих днів після погодження дати захисту, оприлюднюється інформація про дату захисту шляхом її публікації її на сайті університету.

6.4 За 10 робочих днів до дати захисту на сайті університету розміщуються:

- примірник дисертації (із забезпеченням відкритих форматів текстових даних);
- висновок рецензентів про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

- відскановані копії відгуків опонентів.

6.5 Публічний захист дисертації проводиться на засіданні спеціалізованої ради у формі відкритої наукової дискусії, в якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради, а також, за бажанням, присутні на засіданні. Під час захисту, відповідно до чинного законодавства України, радою забезпечується аудіофіксація (запис фонограми) та відеофіксація.

6.6 Запис (звукзапис, відеозапис) такого засідання ради оприлюднюється на сайті університету не пізніше **наступного робочого** дня з дати проведення засідання та зберігається на відповідному веб-сайті не менше трьох місяців з дати набрання чинності наказом університету про видачу здобувачеві диплома доктора філософії.

6.7 Засідання спеціалізованої ради вважається правомочним у разі участі у ньому та в голосуванні повного складу ради.

У разі потреби один з опонентів, який надав позитивний відгук, може брати участь у засіданні спеціалізованої ради з використанням засобів відеозв'язку в режимі реального часу.

Засідання спеціалізованої ради проводиться головою ради державною мовою за процедурою відповідно до чинного законодавства.

6.7 Голова спеціалізованої ради протягом 15 робочих днів готує рішення про присудження ступеня доктора філософії за формою, затвердженою Міністерством освіти та науки України.

6.8 Після захисту дисертації у відповідності до чинного законодавства, формується два примірники атестаційної справи Здобувача, один з яких подається до Міністерства освіти і науки України протягом місяця з дня захисту дисертації.

6.9 Вчена рада університету після набрання чинності наказу МОН про затвердження рішення спеціалізованої ради про присудження ступеня доктора філософії, приймає рішення про видачу диплома доктора філософії, яке затверджується наказом по університету та оприлюднюється на сайті університету.

6.10 Рішення спеціалізованої ради про присудження ступеня доктора філософії набирає чинності з дати набрання чинності наказом по Університету про видачу диплома доктора філософії.

6.14 Диплом доктора філософії видається здобувачеві у порядку, встановленому в університеті, за формою, затвердженою Міністерством освіти і науки України.

6.15 Здобувачеві, підготовка якого здійснювалася відповідно до угоди між вітчизняним та іноземним закладами вищої освіти (науковими установами) та якому присуджено ступінь доктора філософії, видається два дипломи доктора філософії відповідно до законодавства держав-сторін.

